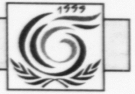

Eldraárið 1999

Eldraárið setast í dag

TURID KJØLBRO

Á samkomu í Klingruni í Norðurlandahúsinum í dag setir Helena Dam á Neystabø, landsstýrskvinna í almanna- og heilsumálum, Eldraárið. Tómas Tómasson frá Landsfelag Pensjónistanna og Símin Pauli Poulsen frá Eldraráð Føroya siga nøkur orð. Bartal Kass, formaður í nevndini, ið hevur fyrireikað Eldraárið í Føroyum, kunnar um Eldraárið. Tónleikur og felagsangur eru eisini á skránni.

Eitt av endamállum við Eldraárinum er at lýsa og fáa í lag kjak um leiklutin og stöðuna hjá eldri ættarliðnum. Skipað verður fyri kvöldsetum, fyrirestrum, kjakfundum, eldradögum, greinarøðum og øðrum. Ein uppgávan verður at benda almenninginum á viðurskiptini hjá eldri borgarum í føroyska samfelagnum og í-tøkiligt gera vart við, hvussu botast kann um livikor og livsdygd.

Skal lýsingin av Eldraárinum gerast fjølbroytt og viðkomandi, er umráðandi, at allir bólkar við tilknýti og áhuga fyri viðurskiptu-

num hjá eldri borgarum, tað veri seg pensjónistafeløg, almennir myndugleikar, heimaróttin, ellis- og røktarheim og onnur, koma við hugskotum og taka ein virknan lut í tiltøkum í sambandi við Eldraárið í Føroyum.

Umráðandi er, at hetta árið ikki kemur at standa einsamt, men heldur verður byrjanin til eitt framhaldandi breitt samstarv millum feløg, myndugleikar og stovnar, soleiðis, at samfelagið og tey, ið mynda okkara samfelag, sum heild koma at kenna og virða stöðuna hjá eldri ættarliðnum, sigur fyrireikingarnevndin av Eldraárinum.

Tey, ið fyrireika Eldraárið, eru Kristjan Arnason, Kára Didriksen, skrivari, Sigvald Kristiansen, næstformaður, Bartal Kass, formaður, Gerda Absalonsen, Tómas Tómasson, og Poul Jakup Thomsen

Marjun Smith, leiðari á Lágargarði í Havn:

- Tvey ár at bíða

- Hóast 21 fólk í lötuni hava akuttan tørv á at sleppa inn á Lágargarð, mugu tey bíða eitt til tvey ár, áðrenn tey sleppa inn. Vanligi bíðilistin telur 158 fólk og hann veksur alla tíðina, sigur Marjun Smith

TURID KJØLBRO

Rákið síðstu árinu hevur verið, at um 20 fólk ella fleiri, standa á akutta bíðilistinum. Akutt merkir jú, at teimum tørvar pláss her og nú, men mínar royndir eru, at tey mugu bíða leingi, áðrenn tey sleppa frammat. Við hvørt upp til tvey ár, og tað fáa tey at vita, sigur Marjun Smith, leiðari á Lágargarði.

Tað er ymiskt, hvussu nógv fólk verða tikin inn á Lágargarð um árið. Tað veldst sjálvsagt um, hvussu nógv falla frá. Okkurt árið kunnu tey vera seks í tali, onnur ár tólv ella sekstan.

Leiðarin á Lágargarði merkir hvønn dag, hvussu ring stöðan. Hvønn dag hevur hon avvarðandi í telefonini, ið ikki vita síni livandi ráð.

Tey avvarðandi eru veruliga í eini trongstöðu. Vit merkja týðiliga, at langa bíðið er óheppin og famíliurnar eru við at fara í knús av stöðuni.

Summi hava verið fyrrin og hava skrivað seg

upp tíðliga. Onkur hevur bíðað, líka síðani Lágargarður læt upp fyri tólv árum síðani. Men fólk verða ikki tikin upp fyrr enn tey eru pensjónistar og røktarsjúklingar, og summi, ið standa á listanum, hava ikki røkt fyri neyðini. Tey bíða so til tey lúka krøvini, tí Lágargarður er røktarheim burturav.

Lágargarður hevur trýggjar eindir, har hvør hýsur 16 fólkum. Umframt eru tvey umlættingarpláss. Tann eina eindin er til dement fólk burturav, og tey vaksa í tali.

- Miðalaldurin í lötuni er um 84 ár, við hvørt hevur hann ligið hægri.

Eldraárið

Myndugleikarnir eru við at vakna og eru vordnir greiðir yvir, at neyðin er stór. Tað hevur verið ein serligur ágangur í seinastuni, tí tað verða fleiri og fleiri eldri fólk, og fleiri og fleiri dement, sum er tann stóri trupulleikin. Sambýlini, ið verða stovnað um landið, nøkta ikki akutta tørv. Uttan mun til, hvat mynd-

ugleikarnir gera, meti eg, at tað er tørvur á um 300-400 røktarheimsplássum um alt landið.

Hvørjar vónir hevur tú um, at hesin trupulleikin verður loystur?

Um nakað verður gjørt í hesum árinum, er ivasamt. Men vit vóna, at skjótul verður settur á í hesum árinum, sigur Marjun Smith.

Bíðilistin við eldri fólki, ið vilja inn á Lágargarð, veksur fyri hvørt ár, ið fer. Árið eftir, at heimið varð sett á stovn, stóðu 58 fólk á bíðilista. Seinnu árinu hevur hann talt um 100 umsóknir. Í dag telur hann 158 fólk